

Lapsi- ja
perhepalveluiden
muutosohjelma

HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE

Teemme yhdessä lasten, nuorten ja perheiden hyvää arkea

Monialainen arviointi – CA-malli yhteisen tilannekuvan viitekehyksenä

Jukka Mäkelä ja Monialaisen arvioinnin
työrukkanen

Miksi monialaista arviointia tarvitaan?

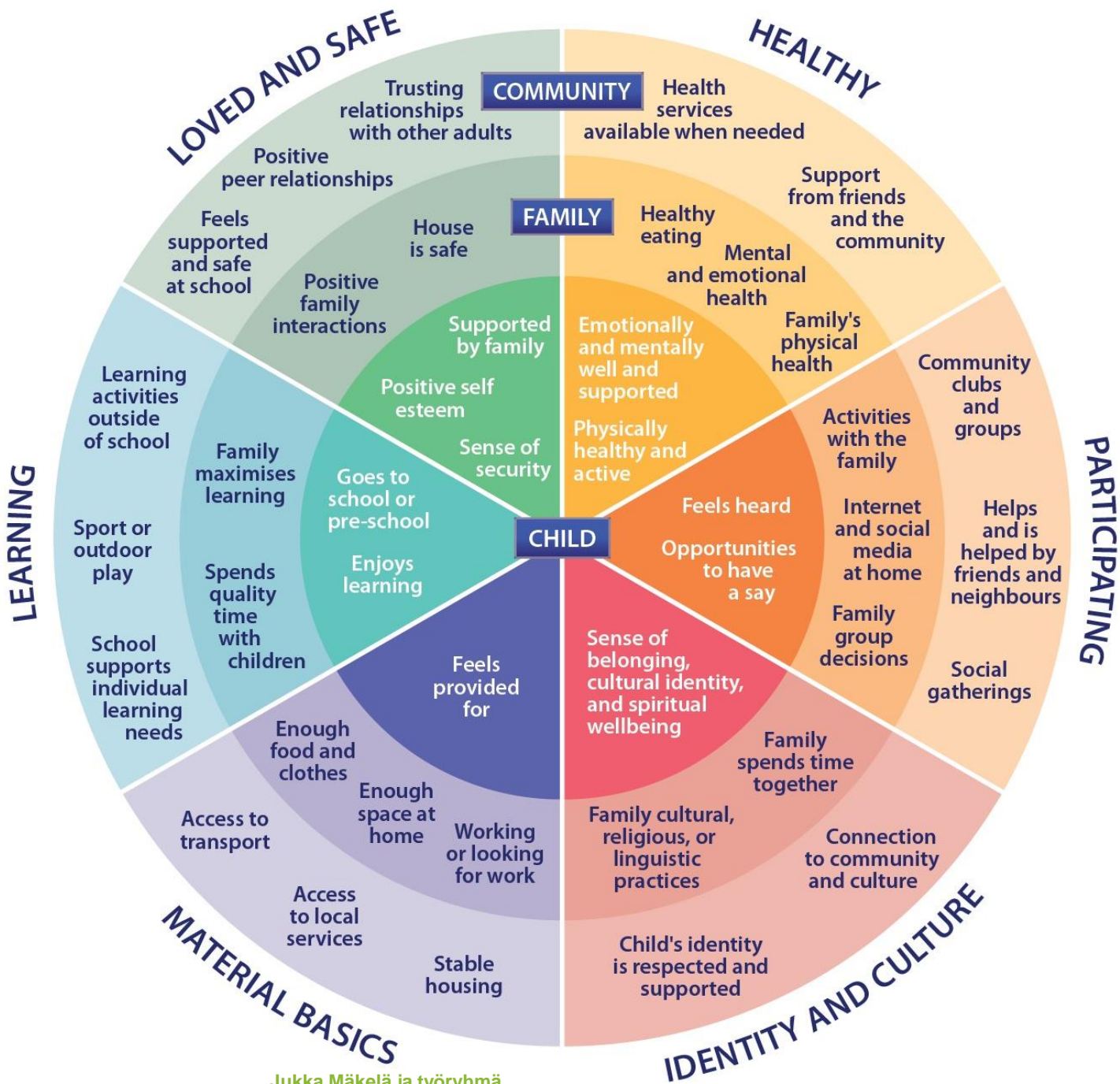
- Lapsen hyvinvoinnin, terveyden ja oppimisen edistäminen on osa palvelujen perustehtävää
  - perustuu sekä voimavarojen ja vahvuuksien että haavoittuvuuksien tunnistamiseen ja tukemiseen
  - sekä - tarpeen mukaan - riskin ja/tai ongelman arviointiin erilaisin mittarein ja välinein tuen vahvistamiseksi
- Arvion tekeminen kuuluu kaikkeen ammatilliseen toimintaan
  - miksi tekisin niin tai näin – tai olisin tekemättä mitään
- Usein oma arvio tuntuu selvältä ilman toisten osallistumista
  - silloinkin asiakkaan osallisuus voi jäädä pinnalliseksi
  - yhteinen viitekehys tukisi asiakkaan osallisuutta
- Toiset kysymykset ovat monimutkaisia, ja jonkin jättäminen huomiotta voi estää oman hyvän tarkoituksen toteutumisen
  - näitä voi lähestyä hedelmällisesti vain useasta näkökulmasta

Yksi lapsi, yhteinen tilannekuva ja CA

- Pyrkimys löytää tiedon keräämisen ja jäsentämisen tapa, joka ei olisi yhdenkään ammattilaisen oma – vaan yhteinen
  - mahdollista jos on yhteinen viitekehys
  - tieto olisi asiakkaan hallinnassa ja avattavissa ammattilaisille
- Australian ”yhteinen lähestymistapa” CA (Common Approach)
  - yhteinen viitekehys lapsen kokonaistilanteen jäsentämiselle
  - ei riskinarviointimenetelmä
- Ydinperiaatteet
  - lapsikeskeisyys
  - kokonaisvaltaisuus
  - voimavarakeskeisyys
  - yhteistoiminnallisuus
- Vahvuuksien ja haavoittuvuuksien kartoittaminen jäsennetysti
  - hyvinvoinnin ympyrä, jossa kuusi ulottuvuutta
  - viitekehyksen erityisenä vahvuutena on kunkin ulottuvuuden ulottaminen kolmelle tasolle: lapsi – perhe – yhteisö

CA 2.0 – osallisuus mukaan jäsenyykseen

- Oppiva
- Rakastettu ja turvassa
- Terve
- Osallinen
- Kulttuurinen identiteetti
- Aineellinen perusta

Oppiva / Turvallisuus ja rakkaus

- Oppiva
  - Lapsi: käy varhaiskasvatuksessa koulussa – nauttii oppimisesta
  - Perhe: tukee lapsen laaja-alaista oppimista – viettää laatu-aikaa yhdessä
  - Yhteisö: koulu tukee yksilöllisiä oppimistarpeita – oppimistilaisuuksia koulun ulkopuolella – liikunta- ja ulkoilumahdollisuuksia
- Rakastettu ja turvassa
  - Lapsi: turvallisuudentunne – perheen tukema – arvostaa itseään
  - Perhe: koti on turvallinen – perheenjäsenten kesken hyvää vuorovaikutusta
  - Yhteisö: koulu tuntuu turvalliselta ja tukevalta – myönteisiä kaverisuhteita – luotettavia aikuissuhteita

Terve / Osallistuva

- Terve
  - Lapsi: henkisesti hyvinvoiva ja tuettu – fyysisesti terve ja aktiivinen
  - Perhe: perheenjäsenten fyysinen ja henkinen terveys - terveellinen ruokavalio
  - Yhteisö: terveydenhuoltopalvelut tarpeen mukaan riittävät – ystävät ja lähiyhteisö tarjoavat tukea
- Osallistuva
  - Lapsi: kokee tulevansa kuulluksi – tilaisuuksia sanoa sanottavansa
  - Perhe: Internet ja sosiaalinen media kotona – perhe tekee yhteisiä päätöksiä – perheen yhteistä tekemistä
  - Yhteisö: sosiaalisia yhteisötilanteita – auttaa naapureita ja ystäviä ja saa heiltä apua – harrastuksia, aktiviteetteja ja ryhmiä

Perustarpeet / Identiteetti ja kulttuuri

- Perustarpeet
  - Lapsi: kokee perustarpeensa tyydytetyiksi
  - Perhe: riittävän tilava koti – vanhempi työssä tai etsii työtä – riittävästi ruokaa ja vaatteita
  - Yhteisö: asumisolojen vakaus – liikennevälineet saatavilla – riittävät paikallispalvelut
- Identiteetti ja kulttuuri
  - Lapsi: kuuluvuuden tunne yhteisöön – kulttuurinen identiteetti
  - Perhe: rutiinit ja yhdessä vietetty aikaa – perheen kulttuuriset, uskonnolliset ja kielelliset käytännöt
  - Yhteisö: liittyminen yhteisöön ja kulttuuriin – lapsen identiteettiä arvostetaan ja tuetaan

Yhteinen lähestymistapa: Suomi

- Monitoimijaista ja monialaista arviointia tehdään eri vastuualueilla, eri lakeihin perustuen ja eri kieltä käyttäen
  - oppimisen ja opiskeluhuollon
  - perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon
  - sosiaalityön ja lastensuojelun
  - väkivallan kysymyksissä myös rikostutkinnan kanssa
- Monialaisen arvioinnin Lape-kehittämisessä on etsitty avausta, joka ei tulisi miltään sektorilta
  - tie tähän olisi valita lapsen ja perheen kieli
  - aikuisten keskustelujen menetelmäksi sopisi esim. Lapset puheeksi –työtapa
  - digitaaliset jäsentämisen työkalut kuten Kompassi ja Multiview voivat auttaa monialaisessa yhteistyössä
  - lasten kanssa keskustelua varten CA tarjoaa välineitä
  - pelillistettäisiin lasten kanssa keskustelu: EmpowerKids
- Yhteensopiva Yksi lapsi, yhteinen tilannekuva –työn kanssa

- Lapsen ja nuoren kanssa puhutaan hänen kannaltaan oleellisista teemoista
  - Lapsen, nuoren ja perheen aitoa osallisuutta tuetaan
- CA on ensisijaisesti lasten ja nuorten kanssa keskustelun viitekehys
  - toissijaisesti vanhempien kanssa, kolmanneksi ammattilaisten kesken
  - eri toimijoilla ja eri tasoilla on eri tehtävät ja velvollisuudet
  - he määrittävät, mikä vahvistaa ja mikä on tärkeätä
  - ammattilaiset saavat lapsen ja perheen kuvan siitä, mitkä vahvuudet ja mitkä haavoittuvuudet ovat heille tärkeitä
    - ammattilaisten omat arviot eivät riitä: lapsen oma arvio voi olla käännteentekevä ja aikuisten arvioita luotettavampi
  - lapset ja perheet kokevat ammattilaisten liittyvän yhteiseen viitekehykseen
  - lapsi ja perhe voivat kantaa tietoa itsestään kuhunkin uuteen tapaamiseen – perustasolta erityisimpään

Monialaisen arvioinnin työrukkanen

Kanta-Häme	Marika Paasikoski-Junninen	Perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja
Lappi	Niina Lakkala	Lastensuojelun vs. esimies
Etelä-Karjala	Anne Korhonen	Palvelupäällikkö, Lasten ja nuorten tutkimukselliset ja hoidolliset palvelut
Pohjanmaa	Maria Lindvall	Johtava sosiaalityöntekijä, Lasten ja perheiden palvelutarpeen arviointi
Keski-Suomi	Marianna Savio	Vs. ylilääkäri, lastenpsykiatria
Pohjois-Savo	Tarja Koskinen	Ylilääkäri, nuorisopsykiatrian ja psykiatrian erikoislääkäri
Päijät-Häme	Saila Juntunen	Vastaava koulukuraattori
Päijät-Häme	Eija Virtanen	Neuvolan palveluesimies
Kymenlaakso	Jutta Raita	Varhaisen tuen kehittäjä lääkäri
Pääkaupunkiseutu	Marjo Alatalo	Kehittämissuunnittelija, monialaisen arvioinnin koordinointi PKS-LAPE
Uusimaa	Maarit Lindman	Lasten, nuorten ja perheiden palvelut/ erityisasiantuntija
Etelä-Pohjanmaa	Sari Hyytinen	Osastonhoitaja perhesuunnittelu, äitiys- ja lastenneuvola
Pirkanmaa	Maippi Kiiski	Vammaispalvelujen palvelupäällikkö
Pelastakaa lapset ry	Hanna Tulensalo	Kehittämispäällikkö, Lapsi- ja nuorisososiaalityön erikoissosiaalityöntekijä
Keski-Pohjanmaa	Teemu Parpala	Lastenneuvola- ja kouluterveydenhuollosta vastaava lääkäri ja perheneuvolalääkäri

Kokemusasiantuntijat

	Dorota Kyntäjä	KokoA ry
	Mareena Heinonen	Kasper –Kasvatus ja perheneuvonta ry
	Aino Taipalus	Osallisuuden aika ry
	Minna Kallio	Osallisuuden aika ry

Ryhmässä vierailleet

Vantaa	Anna Klingenberg-Peltola	Esimies, lastensuojelun tukipalvelut
Eksote	Riitta Hakoma	Perhepalvelujen johtaja
Etelä-Pohjanmaa	Tiina Perä	Johtava ylilääkäri
Uusimaa	Katri Kalske	Toimialajohtaja
Pirkanmaa	Maria Antikainen	Perhekeskuskoordinaattori
SOS Lapsikylä	Elina Stenvall	Kehittämissuunnittelija
Ensi- ja turvakotien liitto	Jonna Lehikoinen	Opiskelija
Inforglobe	Mikaeli Langinvainio	Toimitusjohtaja

Puheenjohtajat ja sihteeri

puheenjohtaja	Arja Hastrup	johtava asiantuntija, THL
varapuheenjohtaja	Jukka Mäkelä	erityisasiantuntija, THL
sihteeri	Leena Normia-Ahlsten	erikoissuunnittelija, THL

Kiitos!

